

Podsumowanie

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zaktualizowanego dokumentu „Lista Projektów Strategicznych dla infrastruktury energetycznej, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020”

Zrealizowane zgodnie z umową DFE-VI-2/2020 z dnia 18 sierpnia 2020 roku na zlecenie Skarbu Państwa – Ministerstwa Klimatu

Kierownik projektu	Magdalena Załupka	
Zespół autorki ATMOTERM S.A.	dr Jacek Jaśkiewicz mgr inż. Justyna Kwiatkowska mgr inż. Aneta Lochno mgr inż. Elżbieta Płuska mgr inż. Tomasz Przybyła dr inż. Iwona Rackiewicz mgr inż. Marek Rosicki Thomas Schönfelder (BA) mgr inż. Ireneusz Sobecki mgr Anna Wahlig mgr inż. Magdalena Załupka	

Spis treści

Spis tabel.....	2
1. Wstęp	3
2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozwiązań alternatywnych	3
3. Informacja o sposobie uwzględnienia w dokumencie elementów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	4
3.1. Sposób uwzględnienia ustaleń zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko.....	4
3.2. Sposób uwzględnienia opinii właściwych organów	5
3.3. Sposób uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków	15
3.4. Sposób uwzględnienia propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji LPS	15
4. Informacja dotycząca transgranicznego oddziaływania na środowisko	16

Spis tabel

Tabela 1. Wykaz opinii organów wydających opinię zgodnie z ustawą ooś	5
Tabela 2. Zestawienie uwag wniesionych przez właściwe organy opiniujących wraz z informacją o sposobie ich uwzględnienia	6

1. Wstęp

Niniejsze podsumowanie zostało przygotowane jako konkluzja z procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaktualizowanego dokumentu „Lista Projektów Strategicznych dla infrastruktury energetycznej, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020” (dalej LPS). Jego zawartość jest zgodna z wymaganiami art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹ (dalej: ustawa ooś).

Proces strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określony jest w Dziale VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko² (dalej: ustawa ooś) i jest wymagany w dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (SEA)³. Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają między innymi projekty programów w dziedzinie energetyki, opracowywane przez organy administracji.

Aktualizacja „Listy Projektów Strategicznych dla infrastruktury energetycznej...” przygotowana przez Ministerstwo Klimatu, zgodnie z art. 46 ustawy ooś wymagała przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest prognoza oddziaływania na środowisko. Zgodnie z zapisami art. 54 ustawy ooś organ opracowujący dokument poddaje go wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy oraz zapewnia udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko LPS została przygotowana prognoza oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu, której zadaniem było dostarczenie organom podejmującym decyzję w sprawie projektu LPS, a także innym organom i społeczeństwu, informacji na temat skutków przyjęcia i wdrożenia lub nie zaktualizowanego dokumentu na środowisko, w tym na zdrowie ludzi. Prace prowadzone są na podstawie umowy nr DFE-VI-2/2020 z dnia 18 sierpnia 2020 roku zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Ministerstwem Klimatu a firmą Atmoterm S.A.

2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozwiązań alternatywnych

Rozwiązania alternatywne do proponowanych w LPS rozważano dla poszczególnych grup działań. Alternatywną dla rozbudowy sieci gazowej (przesyłu gazu ziemnego) jest rozwój wykorzystania gazu w postaci skroplonej (LNG). Zastosowanie takiego rozwiązania ma wiele ograniczeń (np. wymaga lokowania zbiorników gazu), a także w przypadku stosowania na dużą skalę wymagałoby rozbudowy sieci dystrybucji, która wymagałaby zaangażowania środków transportu

¹ Tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.

² Tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.

³ D. Urz. Wspólnot Europejskich L 197/30 z 21.07.2001 r., str. 157

zwiększając energochłonność całego procesu. Jednak gaz ziemny sieciowy obecnie jest uważany za jeden z najlepszych nośników energii zarówno pod względem ekonomicznym, ekologicznym, jak i funkcjonalnym. Z tego powodu jest chętniej wybierany przez inwestorów jako potencjalne źródło zasilania. Natomiast gaz LNG najczęściej traktowany jest jako rozwiązanie przejściowe, stosowane w przypadku braku dostępu do sieci gazowej. Ze wskazanych wyżej powodów za korzystniejsze uznano rozbudowę sieci przesyłu gazu ziemnego.

Alternatywą dla zaproponowanych rozwiązań związanych z przesyłem energii elektrycznej jest budowa sieci zagłębionych w ziemi. Infrastruktura podziemna jest droższa od napowietrznej, ale zwiększa bezpieczeństwo dostaw szczególnie w związku z coraz częściej występującymi na terenie kraju ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi (np. silny wiatr, oblodzenie). W dłuższej perspektywie sieci podziemne mogą okazać się bardziej opłacalne, ponieważ są mniej awaryjne i ma niższe koszty konserwacji. Jednak z uwagi na dostępne środki finansowe nie zastosowano tego rodzaju rozwiązań.

Alternatywne lokalizacje niektórych przedsięwzięć związanych z przesyłem gazu czy energii elektrycznej mogą być rozważane na etapie projektowania konkretnych inwestycji.

3. Informacja o sposobie uwzględnienia w dokumencie elementów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

3.1. Sposób uwzględnienia ustaleń zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko

Rekomendacje wskazane w Prognozie dotyczyły analiz prowadzonych na etapie projektowania i realizacji poszczególnych przedsięwzięć wskazanych w dokumencie LPS. W ramach procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- wskazane jest przeprowadzenie analizy wariantowej lokalizacji tych inwestycji liniowych, które planowane są na obszarach Natura 2000 lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie (dotyczy to szczególnie budowy energetycznych linii przesyłowych);
- dla gazociągów należy uwzględniać konieczność odpowiedniego prowadzenia robót budowlanych, aby wykopły nie powodowały znaczącego negatywnego oddziaływania na wody, np.:
 - odprowadzanie gromadzących się w wykopach wód z opadów i spływów powierzchniowych do pobliskich cieków wodnych, aby nie zaburzyć lokalnych stosunków hydrologicznych,
 - uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie wody z odwodnienia wykopów do istniejących cieków wodnych;
- dla inwestycji liniowych (gazociągów i linii energetycznych), w przypadku ich przechodzenia przez obszary leśne, zalecane jest ograniczenie do niezbędnego minimum wycinki drzew.

W przypadku budowy gazociągu na terenach cennych przyrodniczo (gdzie zalecana jest dbałość o zachowanie stosunków wodnych w stanie nie pogorszone), w uzasadnionych przypadkach, należy rozważyć na etapie planowania inwestycji możliwość budowy gazociągu w wykopie nieodwodnionym bądź prowadzenie prac inną technologią (np. przewiertem, zimą w niskich temperaturach).

Wymagania te będą brane pod uwagę na etapie dofinansowania poszczególnych przedsięwzięć.

3.2. Sposób uwzględnienia opinii właściwych organów

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o oś organ opracowujący dokument wymagający przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ma obowiązek przedstawić właściwym organom projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do zaopiniowania. W związku z powyższym, pismem z dnia 2 października 2020 roku (znak: DFE-WZ.322.13.2020.JW) aktualizacja LPS wraz z Prognozą zostały dostarczone właściwym organom celem zaopiniowania. Wspomniane organy są zobowiązane do wydania opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu.

Pisma z prośbą o opinię zostały skierowane do następujących organów:

- Główny Inspektor Sanitarny,
- Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni,
- Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie.

Opiniowanie przez w/w organy trwało na przełomie października i listopada 2020 roku. Otrzymano dwie opinie i dwa pisma w z uwagami. W ramach opiniowania wniesione zostały uwagi do Prognozy. Zestawienie opinii organów zamieszczono w poniżej (Tabela 1), natomiast uwagi organów wraz z informacją o sposobie ich uwzględnienia zestawiono w formie tabelarycznej (Tabela 2).

Tabela 1. Wykaz opinii organów wydających opinię zgodnie z ustawą o oś

nazwa organu opiniującego	adres	data wydania opinii	znak pisma	opinia
Główny Inspektor Sanitarny	ul. Targowa 65, 03-729 Warszawa	22.10.2020	HŚ.NS.530.20.2020.AC	z uwagami
Urząd Morski w Szczecinie	Pl. Stefana Batorego 4 70-207 Szczecin	22.10.2020	OW.52000.1.20.AZ(4)	pozytywna
Urząd Morski w Gdyni	ul. Chrzanowskiego 10 81-338 Gdynia	27.10.2020	INZ.8103.7.1.2020.AD	bez uwag
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa	16.11.2020	DOOŚ-TSOOŚ.410.9.2020.BW	z uwagami

Tabela 2. Zestawienie uwag wniesionych przez właściwe organy opiniujących wraz z informacją o sposobie ich uwzględnienia

Ip.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
1	Główny Inspektor Sanitarny	<p>W ocenie Głównego Inspektora Sanitarnego, przedmiotowy dokument w sposób zbyt ogólnikowy odnosi się do aspektów związanych z klimatem akustycznym i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych na terenach zabudowy mieszkaniowej/siedlisk ludzkich, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (jednostki oświatowe) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. W sposób niewystarczający przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań m.in. na zdrowie i życie ludzi, mogących być rezultatem realizacji projektowanych przedsięwzięć. W rozdziale 5.4 pt. Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko informację, w tabeli 28 w fazie eksploatacji wskazuje się na możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na ludzi oddziaływania pola elektromagnetycznego (dla inwestycji związanych z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej) oraz zagrożenie w przypadku awarii (szczególnie gazociągów).</p>	<p>Uwzględniono. Uzupełniono i skorygowano opis oddziaływania na ludzi w zakresie uciążliwości akustycznych i PEM. Oddziaływania negatywne na ludzi wiążą się głównie z prawdopodobnym spadkiem cen nieruchomości w pobliżu linii elektroenergetycznych. Zapisy w tym zakresie zostały doprecyzowane.</p>
2	Główny Inspektor Sanitarny	<p>Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji Lista Projektów Strategicznych dla infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, powinna zostać uzupełniona o informacje, w szczególności kwestie potencjalnego oddziaływania planowanych inwestycji, dotyczące aspektów związanych z oddziaływaniem elektromagnetycznym i klimatem akustycznym na terenach chronionych akustycznie.</p>	<p>Uwzględniono. Skorygowano i uzupełniono informacje dotyczące oddziaływania na ludzi w zakresie uciążliwości akustycznych i PEM.</p>
3	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	<p>W dokumencie wielokrotnie pomijana lub splotana jest analiza, co argumentowane jest jej przeprowadzeniem na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych warunkowaniach (m.in. str. 14, 185, 186, 187, 221, 222, 244, 267, 276). Niewłaściwe jest przenoszenie analiz przyrodniczych dopiero na etap wydawania decyzji o środowiskowych warunkowaniach, ponieważ system ocen oddziaływania na środowisko jest z założenia dwustopniowy. Analizy powinny być prowadzone zarówno na etapie strategicznym, jak i na etapie inwestycyjnym, z zachowaniem adekwatności metod i danych do danego etapu. Informacje uzyskane na etapie strategicznym mogą być niezwykle przydatne na etapie realizacji inwestycji. Należy podkreślić, że w przypadku projektu LPS jest znanych wiele parametrów objętych dokumentem inwestycyjnym, np. ich lokalizacja czy zakres.</p>	<p>Uwzględniono częściowo. System ocen oddziaływania na środowisko jest dwustopniowy, co oznacza, że wstępnej oceny dokonuje się na etapie prognozy oddziaływania na środowisko, a szczegółowej na etapie raportu dla konkretnej inwestycji. W taki właśnie sposób przeprowadzono ocenę LPS. Część zapisów skorygowano. Na str. 14, w streszczeniu, stwierdzono jedynie stan faktyczny, że część inwestycji wymagać będzie podlegać procedurze oos. Zapisów nie zmieniono. Na str. 185 pozostawiono informację, że „nie zidentyfikowano obszarów sprzecznych z celami analizowanych dokumentów strategicznych”. Na str. 186 mowa o projektach, dla których nie wskazano szczegółowych lokalizacji. Stąd w Prognozie opisano potencjalny wpływ, a analizy szczegółowe powinny zostać przeprowadzone na etapie projektowania. Zapisy te pozostawiono bez zmian.</p>

Ip.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
4	<p>Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska</p>	<p>Szczegółowość prognozy ooś nie odpowiada wystarczająco szczegółowości ocenianego projektu dokumentu. Zgodnie z obowiązującym prawem, analizy w prognozie ooś powinny być dostosowane zakresem i stopniem szczegółowości do zapisów danego projektu dokumentu. W projekcie LPS wskazano listę 101 inwestycji o znanym zakresie i przybliżonej lokalizacji, co zostało zwizualizowane na mapach (m.in. Rys. 1., str. 26 prognozy). Nie można się zatem zgodzić ze zdaniem na str. 248 „stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko opracowywanej dla zaktualizowanej LPS jest adekwatny do stopnia szczegółowości ocenianego dokumentu”. Przygotowana analiza jest zbyt ogólna, ponieważ w dużej mierze nie odnosi się do konkretnych inwestycji tylko do typów przedsięwzięć (tj. przesył energii elektrycznej/ dystrybucja energii elektrycznej/ przesył gazu ziemnego). Prognoza ooś dla konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, poprzez przeprowadzenie bardziej szczegółowych analiz, powinna wskazywać problemy, jakie mogą mieć związek z ich realizacją oraz eksploatacją, a także przedstawiać możliwe do zastosowania środki minimalizujące, a jeżeli zajdzie taka potrzeba również kompensujące. W ocenianej prognozie ooś powyższe informacje przedstawiono co najwyżej dla ogólnych typów</p>	<p>Na str. 187 skorygowano zapis „W przypadkach, gdy na etapie projektowania inwestycji ujawniona zostanie możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania, po zaktualizowaniu informacji dotyczących siedlisk oraz przeprowadzeniu inwentaryzacji w terenie, należy na tej podstawie zaplanować odpowiednio działania minimalizujące oraz kompensację przyrodnicze.”</p> <p>Na str. 221 nie wprowadzono zmian, bo zapisy dotyczą szczegółowych analiz oddziaływania na wody (np. ujęcia wód).</p> <p>Na str. 222 zapisy pozostawiono bez zmian, bo odpowiadają dwustopniowej ocenie.</p> <p>Na str. 244, gdzie mowa o możliwych oddziaływaniach skumulowanych zapisy pozostawiono bez zmian, ponieważ jest tam zwykle stwierdzenie faktu, że część inwestycji wskazanych w LPS podlegać musi procedurze oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>Na str. 267 zapisy pozostawiono bez zmian, bo jest to stwierdzenie faktu, że szczegółowe działania minimalizujące oddziaływanie powinny zostać wskazane w raporcie ooś.</p> <p>Na str. 276, w rekomendacjach nie zmieniono zapisów, bo zostały tam opisane wymagania dotyczące uszczegółowienia prowadzonych analiz na drugim etapie oceny, czyli raportu oddziaływania na środowisko konkretnej inwestycji.</p> <p>Wyjaśnienie.</p> <p>Lokalizacja inwestycji jest przybliżona i adekwatnie do tego faktu przeprowadzono analizę oddziaływania na poszczególne komponenty.</p> <p>Wskazano ocenę dla konkretnych typów przedsięwzięć, gdzie wskazano możliwe rodzaje i charakter oddziaływania, a następnie w macierzy (Tabela 29) zróżnicowano ta ocenę dla poszczególnych przedsięwzięć.</p> <p>W Prognozie wskazano, jakie środki kompensujące należy brać pod uwagę na etapie projektowania konkretnych inwestycji (rozdział 5.6).</p> <p>Przytoczony fragment ogólnego opisu zagrożeń dla środowiska jest faktycznie wstępem do rozdziału. Zamieszczenie go wynika z faktu, że przedmiotowa Prognoza poddawana była konsultacjom społecznym, w których może brać udział każdy, nie tylko specjaliści z zakresu zoologii czy ekologii. Dlatego warto, dla lepszego zrozumienia całości podejmowanych zagadnień, zamieszczać pewne wprowadzenie do tematu.</p>

lp.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
5	<p>Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska</p>	<p>inwestycji, nie zaś dla poszczególnych inwestycji, które zostały wskazane w LPS. Szczególnie niezrozumiałe jest, że w większości przypadków opisane zostały bardzo ogólne zagrożenia dla środowiska naturalnego, które odnoszą się do jakichkolwiek przedsięwzięć, np. na stronie 185 prognozy ooś wskazano, że „głównymi czynnikami mającymi bezpośredni negatywny wpływ na różnorodność biologiczną są: (1) utrata i fragmentacja siedlisk, (2) nadmierna eksploatacja i niewłaściwe wykorzystanie zasobów naturalnych, (3) zanieczyszczenia, (4) wpływ inwazyjnych gatunków obcych oraz (5) zmiany klimatu”. Należy pamiętać, że prognoza ooś dotyczy konkretnego dokumentu, w którym zostały wskazane konkretne inwestycje, dlatego bezzasadnym jest skupianie się na zagadnieniach niezwiązanych z planowanymi przedsięwzięciami.</p> <p>W dokumencie występują niespójności w zakresie informacji dotyczących lokalizacji inwestycji. Wobec faktu przedstawienia wszystkich inwestycji na mapie, niezrozumiałym jest tłumaczenie, że nie przeprowadzono analizy wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko, ponieważ nieznana jest ich lokalizacja (np. str. 186). Tymczasem wskazano również, że wszystkie inwestycje zostały odpowiednio ocenione pod kątem kolizji z obszarami Natura 2000 („w przypadku 100 planowanych inwestycji z 17 z nich będą mogły wystąpić oddziaływania na obszary Natura 2000, co stanowi 17% analizowanych projektów z czego 9 z nich (9%) dotyczy przesyłu i dystrybucji linii energetycznych, a 8 (8%) dotyczy przesyłu gazu ziemnego”; str. 193 prognozy). Nawet jeżeli znane są tylko przybliżone lokalizacje poszczególnych inwestycji, to poprzez stosowne analizy można wskazać możliwe problemy przy ich realizacji, np. wskazać potencjalnie zagrożone obszary chronione bądź obszary narażone na podtopienia. Jak wskazano wyżej, nie jest właściwe przenoszenie oceny na etap uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Podsumowanie na stronie 221 prognozy ooś „przy planowaniu szczegółowej lokalizacji gazociągów należy zwrócić uwagę na ich ulokowanie względem obszarów narażonych na ryzyko powodzi, obszarów, na których istnieje możliwość wystąpienia osuwisk oraz względem położenia głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)” nie może być uznane za wystarczającą konkluzję dla tego zagadnienia.</p>	<p>Uwzględniono częściowo (wyjaśnienie).</p> <p>W przypadkach niektórych inwestycji lokalizacja jest przybliżona, np. z dokładnością do gminy lub przebieg z miejscowości do miejscowości. Analizy prowadzone były stosownie do posiadanych informacji. Podejście takie jest uzasadnione z uwagi na dwustopniowe podejście do oceny: pierwszy etap – ocena ogólna na poziomie dokumentu strategicznego; drugi etap – ocena szczegółowa na etapie projektu.</p> <p>Cytowane zapisy podsumowania oddziaływania na wody to jedynie fragment (pierwsze zdanie) tekstu. W dalszej części sprecyzowane są kolejne wymagania dla oceny na etapie projektowania. Zapisy zostały dodatkowo doprecyzowane. „Przy planowaniu szczegółowej lokalizacji gazociągów należy brać pod uwagę zapisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie. Ponieważ rozporządzenie dopuszcza lokalizowanie gazociągów na terenach leśnych, górzystych, podmokłych lub bagnistych, pokrytych wodami powierzchniowymi oraz nad innymi przeszkodami terenowymi należy stosować odpowiednio rozwiązania projektowe i zwrócić szczególną uwagę na ich ulokowanie względem obszarów narażonych na ryzyko powodzi, obszarów, na których istnieje możliwość wystąpienia osuwisk oraz względem położenia głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP).”</p>
6	<p>Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska</p>	<p>Nie określono w sposób wystarczający wpływu realizacji inwestycji na przedmioty i cele ochrony obszarów Natura 2000, a także na zachowanie spójności całej sieci. W prognozie ooś wskazano np., że „negatywne oddziaływania na ptaki, w szczególności przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 możliwe są już na etapie budowy. Dotyczy to potencjalnej zmiany stosunków wodnych, które mogą wpływać na jakość siedlisk”</p>	<p>Wyjaśnienie.</p> <p>Przedsięwzięcia objęte wsparciem w ramach LPS rozproszone są po całej Polsce, a ich lokalizacja nie we wszystkich przypadkach została precyzyjnie określona. Dodatkowo należy zaznaczyć, że wiele z planowanych przedsięwzięć będzie zaliczona do grupy przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco</p>

Ip.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
		<p>(str. 189), nie podano jednak, czy oddziaływania te będą znaczące oraz których konkretne inwestycji dotyczy taka sytuacja. Przy analizach dotyczących obszaru Natura 2000, koniecznym jest wskazanie nie tylko samego negatywnego charakteru oddziaływań na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ale również określenie czy mogą one być znaczące, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy oó. W przypadku identyfikacji możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 lub braku możliwości jego wykluczenia, zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy oó, w prognozie oó powinna zostać przeprowadzona analiza przesłanek, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm., dalej: ustawa o ochronie przyrody). Analiza tych przesłanek nie została przedstawiona w prognozie oó dla LPS. Przykładem jest Tabela 29. Matryca zbiorcza (...), gdzie na str. 251, 259 i 261 zaznaczono, że wystąpi negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000, jednak nie dodano żadnego komentarza. Ponadto, tabela odnosi się tylko do oddziaływań na etapie eksploatacji z pominięciem etapu realizacji, co jest błędem metodycznym. Co więcej, przy niektórych inwestycjach wskazano na „możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych przy realizacji kilku inwestycji”, jednakże ten problem nie został szerzej rozwinięty. Należy przy tym podkreślić, że w przypadku stwierdzenia w wyniku uzupełnienia prognozy oó konieczności zastosowania kompensacji wynikającej z ww. artykułu ustawy o ochronie przyrody, musi ona dotyczyć wyłącznie tych działań, które wiąże się z naprawą szkodliwego wpływu na przedmioty i cele ochrony obszaru sieci Natura 2000, objęte znaczącym negatywnym oddziaływaniem. Należy przy tym pamiętać, że obowiązek odpowiedniej kompensacji szkód w środowisku nie dotyczy jedynie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. W odniesieniu do innych walorów przyrodniczych zastosowanie znajduje art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.).</p>	<p>oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) i będą one poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko konkretnych projektów (OOS), z których wynikać może potrzeba zastosowania rozwiązań alternatywnych lub kompensacji przyrodniczych.</p> <p>Autorzy opracowania na str. 243 wskazują, iż analizy szczegółowe dokonane w ramach Prognozy lub raportów środowiskowych dla przedsięwzięć, które zostały wykonane, wskazują, że inwestycje przewidywane w ramach dokumentu LPS będą relatywnie mniej oddziaływać na środowisko niż inne projekty, niemniej w przypadku ich nałożenia może wystąpić efekt kumulacji, a szczególnie w zaznaczonych na mapie obszarach kumulacji (na obszary Natura 2000 (Rysunek 90) i korytarze ekologiczne (Rysunek 89)). Należy brać pod uwagę, że energetyczna struktura przesyłowa i dystrybucyjna jest bezpośrednio związana ze źródłami energii (w tym istniejącymi) i rejonami odbioru, w związku z czym istnieją ograniczone możliwości zmian, które spowodują się głównie do korekty tras. Ponadto część sieci dystrybucyjnych i przyłączeniowych jest zdefiniowana tylko obszarowo, co utrudniło przeprowadzenie precyzyjnej oceny. Biorąc powyższe pod uwagę, można przypuszczać, że kumulacja oddziaływań może następować głównie, jeżeli przedsięwzięcia wskazane w LPS będą zlokalizowane w obrębie już istniejących lub przewidywanych kumulacji oddziaływań z istniejącej lub planowanej infrastruktury. W „Matrycy zbiorczej” zaprezentowano w sposób jak najbardziej zwężony, komentarz dotyczący „możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych przy realizacji kilku inwestycji” została opisana w kilku miejscach w dokumencie między innymi str. 243, 244: „Zjawiska skumulowane mogą występować przy jednoczesnym wdrażaniu kilku zadań (różnych inwestycji) przewidzianych do realizacji w ramach LPS. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych inwestycji, różnych jednostek je realizujących i na obecnym etapie trudno byłoby ewentualne zagrożenia kumulacją oddziaływań zidentyfikować.”</p> <p>Tabela nr 28 ujęta w prognozie zawiera zarówno etap realizacji (str. 249), jak i etap eksploatacji (str. 249-250).</p>
7	Generalny Dyrektor	<p>Wobec niepełnych informacji przedstawionych w prognozie oó odnośnie wpływu realizacji poszczególnych przedsięwzięć na obszary Natura 2000, nie można wykluczyć znaczącego negatywnego oddziaływania na te obszary. Skutkuje to brakiem możliwości</p>	<p>Wyjaśnienie. Część przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, związanych z przesyłem energii elektrycznej lub gazu, zakwalifikowana została do przedsięwzięć</p>

Ip.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
	Ochrony Środowiska	przyjęcia dokumentu w obecnej formie, zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy ooś, o ile nie zachodzą przesłanki o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. Podkreślenia wymaga, że w przypadku, gdy dokument może znacząco negatywnie oddziaływać na siedliska i gatunki priorytetowe, zaś jego przyjęcie wynika z innych koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, przed przyjęciem dokumentu wymagane jest uzyskanie opinii Komisji Europejskiej.	mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowiska (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących oddziaływać znacząco na środowisko), będą musiały podlegać, określonej przepisami procedurze ooś, w ramach której, mając już pełne informacje na temat rozważanych projektów, będzie dokonywana pełna ocena możliwości wystąpienia kumulacji oddziaływań. W fazie eksploatacji skumulowane oddziaływanie ocenianych inwestycji dotyczy szczególnie fragmentacji cennych struktur przyrodniczych. Dłatego badaniem objęto również ryzyko oddziaływania na korytarze ekologiczne oraz obszary Natura 2000. Efektem tych analiz przestrzennych są mapy wskazujące, które z wyżej wymienionych struktur zagrożone są ryzykiem oddziaływań skumulowanych (Rysunek 89). Wysokie ryzyko oddziaływań skumulowanych badanych inwestycji na korytarze ekologiczne występuje przede wszystkim w północnej części Polski. W mniejszym stopniu na ryzyko oddziaływań skumulowanych narażone są obszary Natura 2000. Najwięcej obszarów narażonych na oddziaływanie skumulowane znajduje się w północno-zachodniej części kraju, u zbiegu województw lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego (Rysunek 90). Dodano we wnioskach: W ocenie autorów Prognozy, na podstawie dostępnych informacji o projektach LPS, realizacja poszczególnych inwestycji i dokumentu jako całości nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Taką informację zamieszczono we wnioskach.
8	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	W prognozie ooś niepotrzebnie zostały przepisane wszystkie zagrożenia wskazane w standardowych formularzach danych (SDF) dla kolidujących obszarów Natura 2000, nawet te, które nie mają związku z realizacją LPS (str. 193-206). Warto podkreślić, że SDF nie musi wskazywać wszystkich przyszłych zagrożeń. Należy pamiętać, że przy ich opracowywaniu brano pod uwagę przede wszystkim bezpośrednie zagrożenia, wynikające z ówczesnych planów. To w planach ochrony (PO) lub planach zadań ochronnych (PZO) szczegółowo identyfikowane są zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych, roślin oraz zwierząt i ich siedlisk, a na ich podstawie aktualizowane są SDF-y. W związku z powyższym, nie można odnosić się do SDF-u jako jedynego dokumentu przesądzającego o braku negatywnego wpływu inwestycji na obszar Natura 2000.	Wyjaśnienie. Na etapie opracowywania prognozy nie dla wszystkich projektów wskazane zostały dokładne lokalizacje inwestycji, co powodowało brak możliwości precyzyjnego określenia ich bezpośredniego oddziaływania na poszczególne formy ochrony przyrody, dlatego zespół autorów uwzględnił w Prognozie wszystkie zagrożenia wskazane w SDF dla obszarów Natura 2000, w obrębie których (lub w ich bliskim sąsiedztwie) będą realizowane przedsięwzięcia. Dodatkowo w tabeli umieszczona została kolumna „Potencjalna możliwość wystąpienia zagrożenia w stosunku do LPS”. W prezentowanej prognozie autorzy w żadnym miejscu nie wskazują SDF-u jako jedynego dokumentu przesądzającego o braku negatywnego wpływu inwestycji na obszary Natura 2000, świadczy o tym chociażby fakty „zatytułowania” zestawienia SDF-ów jako „Potencjalnych zagrożeń” (str. 193 i 195).

lp.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
9	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	<p>W ramach analiz oddziaływania na środowisko w prognozie ooś zidentyfikowano negatywne oddziaływanie realizacji inwestycji z LPS na różne komponenty środowiska, m.in. na siedliska i florę (str. 187), ssaki, w tym chronione gatunki jak żubr i niedźwiedź (str. 188), nietoperze (str. 188), ptaki (str. 188), wody (str. 189), wody (str. 222), powierzchnię ziemi i gleby (str. 229). Oddziaływania te nie zostały jednakże odpowiednio przeanalizowane, ponieważ nie wiadomo których inwestycji dotyczą ani w jaki sposób można je ograniczyć i jak można by skompensować straty powstałe w środowisku przyrodniczym.</p>	<p>Wyjaśnienie. Przedsięwzięcia objęte wsparciem w ramach LPS są rozproszone są po całej Polsce. Część z nich ma charakter punktowy, jak stacje elektroenergetyczne, GPZ, a część liniowy, jak przesył energii czy gazu. Również lokalizacja przedsięwzięć w wielu wypadkach określona jest jedynie w przybliżeniu – wskazano obszar, na jakim będzie realizowana. Dodatkowo należy zaznaczyć, że część realizowanych przedsięwzięć, głównie w obszarze przesyłu gazu i energii, będzie zaliczona do grupy przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) i będą one poddane procedurze oddziaływania na środowisko, kiedy znane będą konkretne rozwiązania projektowe. Z drugiej strony podkreślić należy fakt, iż projekty infrastrukturalne branży przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz gazu realizowane są od dziesięcioleci na całym świecie. Dlatego w kontekście generowanych oddziaływań na środowisko są bardzo dobrze zbadane i nie generują oddziaływań dotąd nie poznanych lub niedostatecznie przebadanych. Ich oddziaływanie na środowisko są ponadto zbliżone do oddziaływań generowanych przez projekty innych branż, związanych z infrastrukturą liniową. Brak jest więc zasadniczych niedostatków techniki i luk we współczesnej wiedzy zarówno na etapie ich realizacji i eksploatacji. Dodatkowe wyjaśnienia zawarte są w rozdziale 5.6.1 i 5.7 prognozy.</p>
10	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	<p>Analiza istniejących problemów ochrony środowiska nie w pełni odpowiada zakresowi projektu LPS. Jako że projekt LPS przewiduje realizację inwestycji związanych z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej oraz przesyłem gazu, bezpodstawne jest wskazywanie problemów niezwiązanych z analizowanymi typami inwestycji, np. zły stan wód jezior i rzek wywołany obciążeniem substancjami biogennymi pochodzenia rolniczego i komunalnego czy zagrożenie obszarów Natura 2000 powodowane przez sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji uprawiane w plenerze (str. 162). Co więcej, nie zostało wyjaśnione, dlaczego tego typu czynniki zmian jakości środowiska zostały wymienione jako ważne z punktu widzenia realizacji LPS;</p>	<p>Uwzględniono częściowo. Przeprowadzona analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska wskazuje, że inwestycje objęte LPS nie są głównym zagrożeniem dla środowiska. Dodano stosowne podsumowanie na końcu rozdziału.</p>
11	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	<p>Przedstawiane w ramach analizy oddziaływania na środowisko informacje są rozproszone w różnych miejscach dokumentu oraz nie zawsze spójne i adekwatne, co utrudnia znacząco zrozumienie ustaleń dokonanych przez Autorów. Przykładowo, na str. 190 prognozy ooś opisano zwycajowo stosowane środki ograniczające wycinkę drzew przy budowie linii elektroenergetycznych, zaś w rozdziale 5.6., dotyczącym</p>	<p>Wyjaśnienie. Odniesiono się do uwagi i wytłumaczono taki sposób zapisu. Autorzy opracowania starali się nie powielać kilkakrotnie tych samych zapisów/informacji, dlatego też np. opisane zwycajowo stosowane środki ograniczające wycinkę drzew nie są powielone w kolejnych rozdziałach.</p>

lp.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
12	Generalny Dyrektor	<p>działań ograniczających negatywne oddziaływanie, powyższa informacja się nie znalazła. Na str. 207 dokumentu znajduje się wyjaśnienie czym jest korytarz ekologiczny, pomimo że jest to rozdział dotyczący opisu przewidywanego oddziaływania na środowisko. Natomiast w rozdziale dotyczącym rozwiązań mających ograniczać wpływ realizacji LPS na środowisko znalazło się wyjaśnienie co to jest kompensacja przyrodnicza (str. 267). W prognozie oos znajduje się także stwierdzenia, które nie są kontynuowane, np. na str. 186 napisano, że „unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. wskazuje, iż ocena oddziaływania na środowisko powinna nie tylko koncentrować się na minimalizowaniu oddziaływania przedsięwzięć, ale na zapewnieniu tzw. „zerowej utraty netto” wartości przyrodniczych i przywracaniu różnorodności biologicznej”, na tej samej stronie wskazano także, że „podstawowym warunkiem, aby metapopulacja mogła przetrwać, jest zachowanie łączności ekologicznej, czyli możliwości wymiany osobników i przepływu genów”. Na stronie 208 podkreślono, że „z punktu widzenia ochrony środowiska zapewnienie spójności systemu połączeń ekologicznych w ramach projektowanego dokumentu jest nie lada wyzwaniem” oraz że „z punktu widzenia realizacji Prognozy LPS należy podkreślić fakt, że wiele cennych przyrodniczo gatunków i siedlisk znajduje się także poza systemem obszarów chronionych w Polsce i stanowią one ważny element sieci korytarzy ekologicznych, przyczyniając się tym samym do zachowania różnorodności biologicznej”. W rozdziale dotyczącym oddziaływania nie wymieniono w sposób bezpośredni inwestycji, które mogą, np. przerywać ciągłość korytarzy ekologicznych, a w rozdziale dotyczącym minimalizacji oddziaływań nie wpisano zalecanych środków, by dać zadość przytoczonym stwierdzeniom. Wśród informacji podawane są także takie, które wzajemnie się wykluczają, jak np. na stronie 187 prognozy oos: „Dodatkowo tworzone będą bariery uniemożliwiające swobodne przemieszczanie się zwierząt, zwłaszcza dużych ssaków pomiędzy obszarami. Planowane inwestycje LPS nie będą stanowiły znaczących barier. Ewentualnie tylko punktowo, w miejscu tworzenia stałych struktur może dojść do zaburzenia możliwości przemieszczania się ssaków”. W konsekwencji nie wiadomo jaki jest stan faktyczny i które inwestycje z LPS mogą stanowić bariery i w jakim stopniu. Skoro jest dostępna przybliżona lokalizacja inwestycji, nawet w podziale na województwa (Rozdział 9 Załączniki graficzne, rys. 91-112), to tego typu kwestie powinny zostać szczegółowo wyjaśnione.</p>	<p>Wyjaśnienie nomenklatury korytarza ekologicznego czy kompensacji przyrodniczej ma charakter strictly informacyjny. Zabieg ten został zastosowany w stosunku do konsultacji społecznych, aby doprecyzować/wyjaśnić specjalistyczne nazewnictwo, które nie będzie zrozumiałe dla osób spoza branży przyrodniczej (np. lokalnej społeczności).</p> <p>Przykładem zapewnienia „zerowej utraty netto wartości przyrodniczych i przywracanie różnorodności biologicznej” jest np. stosowanie rozwiązań kompensacyjnych i alternatywnych. Rozwiązania te zostały przez autorów opisane w rozdz. 5.6.1 i 5.7. Autorzy opracowania zwracają uwagę na fakt, że często zapis, który w jednym miejscu prognozy jest opisany w sposób bardziej lakoniczny, jest dokładniej/szerzej wyjaśniony w innym np. jest danemu zagadnieniu poświęcono rozdział lub kilka akapitów w prognozie.</p> <p>Autorzy niejednokrotnie powtarzają fakt, że większość projektów zgłoszony do LPS nie będzie powodować istotnego negatywnego oddziaływania na korytarze migracji zwierząt (str. 187), dodatkowo w rozdz. 5.6. zostały opisane działania ograniczające i minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko, które może być rezultatem realizacji dokumentu LPS.</p>
12	Generalny Dyrektor	Rozwiązania zapobiegające, ograniczające, kompensujące zostały opisane niewystarczająco. Opis działań minimalizujących i kompensujących dla poszczególnych	Uwzględniono częściowo.

Ip.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
	Ochrony Środowiska	<p>przedsięwzięć powinien zawierać nie tylko spis dobrych praktyk, które należy stosować na etapie realizacji i eksploatacji (od str. 267), ale przede wszystkim wskazywać te rozwiązania, które należy zastosować, tymczasem stwierdzono wyłącznie, że „działania minimalizujące powinny zostać szczegółowo określone na etapie opracowania raportu oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji (jeśli będzie on wymagany)”, str. 267.</p>	<p>Wskazano te działania, które należy stosować oraz te, których zastosowanie należy rozważyć na etapie projektowania konkretnej inwestycji lub na etapie opracowania raportu oddziaływania na środowisko dla poszczególnych inwestycji (jeśli będzie on wymagany).</p>
13	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	<p>Rozwiązania alternatywne dla wymienionych w LPS inwestycji nie zostały przedstawione w prognozie, mimo że taki obowiązek wynika wprost z ustawy oos (art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. b). Wskazanie już na etapie prognozy oos propozycji działań alternatywnych do tych proponowanych w dokumencie, pozwala na wydajniejsze pod względem merytorycznym i ekonomicznym przygotowanie dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Szczególnie jest to istotne w przypadku inwestycji, przy realizacji których możliwe jest negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000. Jako że LPS zawiera katalog konkretnych działań inwestycyjnych, to w oparciu o ich zakres, rozwiązania alternatywne powinny zostać zaproponowane dla wskazanych inwestycji lub grup inwestycji o podobnym zakresie prac. Nieuprawnione jest stwierdzenie „ponieważ dokument LPS jest zbiorem przedsięwzięć z zakresu przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz przesyłu gazu trudno byłoby zaproponować, z punktu widzenia środowiska alternatywne rozwiązanie w stosunku do całego dokumentu” (str. 272 prognozy). Spodziewane przez autorów trudności nie mogą usprawiedliwiać braku wymaganych ustawowo analiz. W rekomendacjach na str. 276 napisano „w ramach procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wskazane jest przeprowadzenie analizy wariantowej lokalizacji tych inwestycji liniowych, które planowane są na obszarach Natura 2000 lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Dotyczy to szczególnie budowy energetycznych linii przesyłowych”. Powyższe stwierdzenie ponownie wskazuje na pominięcie analiz i sugeruje przeniesienie tego obowiązku na etap postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, tymczasem na podstawie danych posiadanych przez Autorów możliwe jest wskazanie konkretnych propozycji rozwiązań.</p>	<p>Uwzględniono częściowo. Wskazano potencjalne konsekwencje braku realizacji inwestycji wskazanych w LPS. Kontrowersyjne zdaniem organu zapisy skorygowano. Ocena możliwych wariantów lokalizacji powinna być prowadzona na etapie projektowania inwestycji i uzyskiwania wymaganych pozwoleń. Prognoza dla dokumentu strategicznego wskazuje, w przypadku których inwestycji możliwe są konflikty. Informację o tym dodano do rekomendacji.</p>
14	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	<p>W dokumencie pojawiają się sformułowania, których znaczenie nie jest jasne, takie jak „oddziaływania nie powinny być znaczące”, „praktycznie oddziaływań nie będzie” np. str. 220. Uniemożliwia to właściwe zinterpretowanie wyników oceny w kontekście obowiązującego prawa. Wątpliwości budzi także sformułowanie „większość projektów zgłoszonych do realizacji w ramach LPS nie będzie powodować istotnego negatywnego</p>	<p>Uwzględniono częściowo. Doprecyzowano wskazane sformułowania. Wskazano wyraźnie, które projekty potencjalnie mogą wpływać negatywnie na korytarze migracji zwierząt.</p>

Ip.	organ opiniujący	treść uwag organów opiniujących	sposób uwzględnienia w Prognozie uwag organów
		oddziaływania na korytarze migracji zwierząt” (str. 187 prognozy). Słowo „większość” sugeruje, iż część inwestycji może wpływać w sposób znaczący i negatywny, co wymaga szczegółowego wyjaśnienia i zaznaczenia w prognozie ooś. Ponadto, należy przedstawić możliwe rozwiązania, które maksymalnie zminimalizują ten negatywny wpływ, a także zaproponować działania kompensujące.	W rozdziale 5.6.1 wyszczególniono wyraźnie zaproponowane już działania minimalizujące to oddziaływanie.
15	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Zamieszczone w prognozie ooś tabele 37-42 (str. 332-368) zawierające informacje od beneficjentów są niekompletne i nie wnoszą wiele do oceny. Dużo pól jest pustych lub z informacją „brak danych”. Tabele zawierają niespójne informacje, np. w zadaniu Budowa linii Pątnów - Jasiniec wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym Płock (Tabela 38, str. 341) pozostawiono puste pole w kolumnie pn. Identyfikacja obszarów chronionych w tym Natura 2000, a w Tabeli 33, str. 299 wykazano, że to przedsięwzięcie potencjalnie koliduje z dwoma obszarami Natura 2000: ptasim obszarem Dolina Dolnej Wisły oraz siedliskowym obszarem Solecka Dolina Wisły. Jeżeli beneficjenci udostępniłi szczerą informację dotyczącą planowanych inwestycji, to nie powinny być one zamieszczane bezpośrednio w prognozie ooś, ponieważ wprowadzają duże utrudnienia interpretacyjne;	Uwzględniono. Załączniki zostały usunięte.
16	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	W prognozie ooś dla LPS powinny zostać uwzględnione wszelkie istotne konkluzje dokumentacji środowiskowej, jeżeli taka istnieje, tymczasem dla części inwestycji pojawia się w tym zakresie informacja „brak danych” lub pozostawiono puste pole (np. str. 340). Nie jest jasne, czy są to przedsięwzięcia bez dokumentacji, czy nie przedstawiono informacji o niej.	Uwzględniono. Załączniki zostały usunięte.
17	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Na str. 104 prognozy ooś, w Tabeli 8 została błędnie wpisana liczba form ochrony przyrody, a także nieprawidłowo podano źródło tych informacji, ponieważ pod wskazanym adresem https://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody wymieniono inne wartości	Uwzględniono. Skorygowano liczbę obiektów poszczególnych form ochrony przyrody w tabeli 8.
18	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Do prognozy ooś nie załączono oświadczenia autora (art. 51 ust. 2 pkt 1 podpunkt f ustawy ooś).	Uzupełniono.

3.3. Sposób uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków

Powiadomienie o możliwości udziału społeczeństwa w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Stosownie do art. 54 ust. 2 ustawy ooś w celu zapewnienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji aktualizacja LPS wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Listy Projektów Strategicznych dla infrastruktury energetycznej, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020” została udostępniona w formie elektronicznej i papierowej. **Konsultacje społeczne odbywały się w dniach od 8 do 29 października 2020 roku** włącznie. Przez cały czas trwania konsultacji można było zapoznać się z LPS i Prognozą.

Informacje o konsultacjach społecznych ukazały się na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska <https://www.gov.pl/web/klimat/konsultacje-spoeczne>.

Miejsce konsultacji, sposób udostępnienia dokumentacji sprawy

Z uwagi na sytuację epidemiczną (liczne zakażenia wirusem SARS_CoV_2) – stan epidemii na terenie całego kraju⁴, „Prognoza oddziaływania na środowisko Listy Projektów Strategicznych dla infrastruktury energetycznej, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020” została udostępniona w formie elektronicznej na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska <https://www.gov.pl/web/klimat/konsultacje-spoeczne>.

Forma składania uwag i wniosków

W czasie trwania konsultacji, czyli w dniach od 8 do 29 października 2020 roku, można było składać uwagi i wnioski do Prognozy w formie elektronicznej:

- za pomocą formularza udostępnionego na stronie <https://www.gov.pl/web/klimat/konsultacje-spoeczne>,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich podpisem elektronicznym na adres e-mail ips@klimat.gov.pl.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków składanych w ramach procesu konsultacji jest Minister Klimatu i Środowiska.

W wyznaczonym terminie konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne wnioski czy uwagi.

3.4. Sposób uwzględnienia propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji LPS

Ocena stanu realizacji przedsięwzięć objętych LPS będzie obejmować:

⁴ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r., poz. 491)

- trend produkcji energii z OZE,
- oszczędności energii uzyskane w wyniku działań na rzecz podniesienia efektywności,
- energetycznej głównie sektora transportu i przemysłu,
- redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Natomiast ocena wpływu na środowisko oparta będzie na Państwowym Systemie Monitoringu Środowiska i zostanie przeprowadzona dwukrotnie: w połowie czasu realizacji oraz na zakończenie realizacji LPS. Opis sposobu monitorowania realizacji LPS określono w rozdziale 6 Prognozy.

4. Informacja dotycząca transgranicznego oddziaływania na środowisko

Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było przeprowadzane. Realizacja zadań ujętych w LPS nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium państw trzecich, co szczegółowo opisano w rozdziale 5.5 Prognozy.